

Més enllà del referèndum escocès - Mike Sabot

Una mirada al referèndum de 2014 sobre la independència d'Escòcia escrit per un membre de la Federació Anarquista d'Edimburg, Mike Sabot, a títol personal, criticant tant les campanyes pel Sí com les campanyes pel No.

Estem a menys d'un mes per al referèndum d'independència d'Escòcia del 18 de setembre.

Jo no et diré si has de votar o no votar. Alguns anarquistes s'abstindran i es centraran en organitzar-se allà on siguin, altres votaran que Sí, amb l'esperança d'assolir almenys algunes reformes.

Però si votes que Sí, fes-ho com una opció totalment pragmàtica -no comprant la ideologia de la campanya del Sí o la seva variant, el nacionalisme d'esquerra.

Sigui quina sigui la retòrica d'algunes persones d'esquerra*, aquesta és una campanya nacionalista escocesa, així com la campanya del No representa el nacionalisme britànic. Qualsevol persona que es preocupi per la política de lluita de classes s'ha d'oposar fermament a les dues.

El nacionalisme, prengui la forma que prengui, fa dues coses: intenta crear una comunitat d'interessos entre els empresaris i la classe obrera; i uneix aquesta comunitat a l' Estat-Nació capitalista, reforçant el poder d'aquest últim i el seu paper en l'explotació.

No hi ha manera que això prengui una forma “genuïnament” progressista.

Tal com va observar Paul Mattick, tenim un segle d'experiència en lluites d'alliberament nacional, on moviments aparentment progressistes i anti-imperialistes van culminar en una nova classe dominant opressora.

I ara potencialment podríem veure una nova onada de moviments independentistes a Europa en resposta a la reestructuració neoliberal i a la crisi més immediata del capitalisme. Esperem resultats diferents?

Que es creïn noves divisions i rivalitats entre els treballadors europeus no és una cosa que hagi de ser aplaudida. Tampoc ho és l'espectacle d'un moviment independentista decididament conduït per la burgesia com passa a Catalunya, on una regió més rica busca deixar de 'subvencionar' la resta d'Espanya.

Però els Estats petits són millors i més democràtics?

Bé, si fèssim una mirada crítica respecte als petits Estats europeus actualment existents trobaríem:

- Que sens dubte no són més favorables a l'organització dels treballadors;
- Que també són coercitius (que és el paper de qualsevol aparell estatal) i poden ser igual

d'autoritaris (un exemple excepcional és el paper exercit per l'església catòlica recolzada per l'Estat irlandès);

- Que han estat notablement oberts al neoliberalisme i a l'austeritat (cosa que ha tingut un efecte devastador en els estats petits des de Finlàndia fins als Països Baixos, per no parlar del sud d'Europa);

- Que al llarg del nord d'Europa existeix una creixent tendència anti-immigració relacionada amb la supremacia blanca.

- Que alguns també s'han mostrat disposats a enviar tropes a l'estranger (Dinamarca a l'Afganistan) o han ajudat a altres que ho han fet (Irlanda altra vegada, oferint l'aeroport de Shannon per tal que el poguéssin utilitzar les Forces Aèries d'Estats Units);

-Que sempre estan subjectes als dictats de les estructures supranacionals més grans i del propi capital.

Cita:

“Quan les persones estan essent colpejades amb un pal, aquestes no són gaire més felices si aquest pal es diu "Pal del Poble".' - Mikhail Bakunin

L'afirmació que es fa en el marc de la campanya del Sí com per part de l'esquerra sobre que Escòcia també pot ser una "democràcia normal", és un intent sorprenent d'ignorar la fallida evident de la democràcia representativa i la seva viva crítica en els recents moviments socials globals.

Fins i tot si el govern escocès és per ara menys procliu a 'introduir mesures draconianes com l'Impost Dormitori o adoptar una postura anti-immigració, aquesta no és en cap sentit una situació estàtica. Diverses forces político-econòmiques influiran massivament en la política del govern post-independent - que farà retallades i farà servir les seves fronteres pels seus propis interessos econòmics.

Els Estats petits són més que capaços de fabricar el consentiment o de passar per alt l'opinió pública quan ho necessiten (prenguem per exemple la famosa “constitució del crowdsourcing” a Islàndia, que va ser, de fet, enterrada en silenci pel govern). El veritable "dèficit democràtic” continuarà després de la independència.

Què passa amb l'esquerra escocesa?

És en el contingut una barreja de nacionalisme d'esquerra i de socialdemocràcia nostàlgica. Es situa en contra del neoliberalisme més que del capitalisme en si - una estratègia que pot ser bona per recuperar escons al parlament, però que no té absolutament res a veure amb el canvi social fonamental.

Tant "Bé Comú" com la visió de la campanya "Independència Radical" s'ocupen de tractar d'administrar el capitalisme millor.

Pràcticament hegemònic en l'Esquerra, "Bé Comú" és explícitament un *think-thank* col·laboracionista de classe -cosa que queda molt ben resumida en el seu lema 'Primer de tot

nosaltres'. Les seves propostes de creació d'una economia d'elevat creixement, són, en realitat, sobre l'augment de la taxa d'explotació i de competició dels treballadors a nivell internacional.

La seva defensa dels "consells de treballadors" per suavitzar les relacions en el lloc de treball és una part necessària de l'augment de la productivitat - és a dir, del benefici. On s'han utilitzat a Europa han socavat constantment els sindicats i la militància dels treballadors.

La posició radical a favor de la independència d'Escòcia, la declaració més completa que fan els membres de la campanya "Independència Radical", és una crida a fer un Front Comú en la mesura que el socialisme - fins i tot un "socialisme" burocràtic d'Estat - ni tan sols està a l'agenda, sinó que es tracta d'un projecte utòpic per a un futur llunyà.

Es busca crear un partit que inclogui tota l'esquerra escocesa – no un partit "anti-capitalista" - en la línia de Syriza o Els Verds, i es reproduïx la mateixa "llista dels desitjos keynesiana" basada en la mateixa anàlisi feble de l'Estat i el capital, que critica tant bé Michael Heinrich.

Com la campanya "Bé Comú", deixa anar algunes gotes de retòrica radical - democràcia participativa, descentralització - en el seu reformisme. Aquesta no difereix substancialment de l'anterior, però ofereix una lleu crítica de certs aspectes, incloent el seu suport al model nòrdic.

L'exemple Nordic

La campanya "Bé Comú" vol que emulem els països nòrdics, on gràcies a una sèrie de raons - un fort moviment obrer, recursos naturals disponibles, etc. - han estat capaços de mantenir més les seves prestacions socials que Gran Bretanya. Des d'una perspectiva internacional, aquests països han estat aristocràcies obreres que viuen de l'explotació de treballadors estrangers.

Però tots els països nòrdics han experimentat la seva pròpia ofensiva neoliberal i la desigualtat està creixent allà també. Asbjørn Wahl ha mostrat com fins i tot a la Noruega rica en petroli l'Estat del Benestar està essent erosionat des de dins i la ideologia del *workfare* té cada vegada més força.

Ell insisteix que la constant referència a la posició dels països nòrdics en les taules de classificació internacionals és inútil:

Cita:

El problema és que tots els grups en les taules de classificació s'estan debilitant. O per dir-ho d'una altra manera mitjançant una metàfora, encara tenim una cabina a la coberta superior, però és la coberta superior del Titanic, i la nau en el seu conjunt s'està enfonsant. (2011: 11)

L'exemple nòrdic és increïblement útil, però. Podem aprendre molt de la contradicció interna de classe i la lluita d'aquests països, la qual cosa ens permet desmentir l'exemple de què parlen els socialdemòcrates aquí.

En l'Esquerra dels països Nòrdics ens trobem amb un debat en curs sobre com combatre les retallades en les prestacions socials. Juntament amb Wahl, el treball de l'acadèmic suec Daniel Ankarloo en relació al benestar és particularment interessant.

Argumenta que el moviment obrer allà ha estat "debilitat per [...] la co-operació de classes(2009) i la creença en una "política social que ens porta cap al socialisme" (2008: 78-84) - és a dir, que d'alguna manera el model de benestar va ser un exemple de socialisme a la pràctica que només necessitava ser ampliat. En canvi, per defensar els assoliments existents, així com per lluitar per una societat diferent, necessitem redescobrir la militància de classe i la "radicalització ha [...] de venir des de baix en forma d'auto-organització del moviment obrer" (2009).

Les lluites pel benestar, en lloc del compromís amb l'estatisme del benestar en sí mateix, són una part crucial d'això - l'enfortiment de la classe obrera i la seva capacitat de lluita. (ibid.)

Ankarloo argumenta amb raó que aquest moviment s'ha d'organitzar transversalment en tota la societat i en els sindicats de base. També hauríem inspirar-nos en el sindicalista revolucionari SAC a Suècia i en l'amplia esquerra extraparlamentària nòrdica, que està molt més organitzada que qualsevol altre moviment similar a Escòcia o el Regne Unit.

Renovació de la lluita

Cap de les reformes promeses en la campanya del Si estan garantides.

No hem de confiar que un Estat escocès independent redistribuirà la riquesa, protegirà la sanitat pública, no atacarà als aturats o les persones amb discapacitat, no farà retallades, no deportarà persones ni eliminarà les restriccions sindicals.

Alguns tenen l'esperança que el moviment de base a favor de la independència produirà un moviment social d'oposició després de la secessió. Però això és una il·lusió. Requeriria a rebutjar la seva pròpia base ideològica, la seva pròpia naturalesa com una aliança interclassista organitzada per forces que tracten de guanyar poder polític.

Les aspiracions de canvi social, de «control democràtic» i de redistribució de la riquesa que es troben en el sí d'aquest moviment s'han d'encoratjar però intentant que apuntin en una direcció revolucionària.

Si el projecte nacionalista no naufraga aviat en les aigües de les seves pròpies contradiccions, haurem de treballar per fragmentar-lo.

Sigui quin sigui el resultat d'aquest referèndum, els assoliments duradors que necessitem depenen sobretot en la nostra pròpia capacitat com a classe en sí mateixa d'organitzar-nos i

de lluitar.

Un internacionalisme genuí i pràctic és la clau d'això.

L'esperança no rau en tractar de crear noves aristocràcies obreres o la solidaritat internacional dels nacionalistes d'esquerra, sinó en la unió dels treballadors que lluiten des de baix contra l'Estat, el capital, el patriarcat i la supremacia blanca a tot el món.

Notes

* Hi ha hagut una gran confusió, o ofuscació, sobre el significat de "nacionalisme". El coordinador del Partit Verd, Patrick Harvie, per exemple, ha insistit que ell no és un nacionalista, alguns han tractat de distingir entre un nacionalisme "bó" (Estat petit o nou o civil), i un nacionalisme "dolent" (Estat gran o imperialista o ètnic), altres han fet declaracions simplistes d' "internacionalisme" - un altre terme que cada vegada és més difícil de reconèixer. Hem de jutjar les persones per les seves accions i no per la seva retòrica: Fomenten una comunitat imaginada interclassista i el canvi social a través de l'Estat o no?

Daniel Ankarloo (2008), 'The dualities of the Swedish welfare model', pp 78-84

(2009), 'A new phase of neoliberalism: collapse and consequences for Sweden'

Asbjørn Wahl (2011), "The rise and fall of the welfare state"

Originalment publicat al blog de la AFED d'Escòcia:
<http://libcom.org/library/beyond-scottish-referendum>

Traduït pels Promotors de la Plataforma pel No-Sí

www.no-si.cat